

Vanishing Staircase

Birthe Leemeijer

Vanishing Staircase

De museumtrap verdwijnt

Birthe Leemeijer

Tussen de achterzijde van het Centraal Museum en de Stadsbuitengracht is in opdracht van de gemeente Utrecht een kunstwerk gerealiseerd. Voorheen een stukje niemandsland, maar nu voorzien van een natuurstenen trap die vanuit het water bijna tot aan het grote raam in de gevel van het Centraal Museum reikt en vice versa.

Maar de trap is geen trap en het raam biedt geen doorgang naar de museumtuin die hierachter ligt. Kunstenaar Birthe Leemeijer ontwierp een folly, zoals ze in de tijd van landschapsarchitect Zocher (1791-1870) wel vaker werden geplaatst in parken. Het vervreemdende architectonische element verwijst naar iets bestaands maar is zijn oude rol en betekenis verloren. Deze trap wordt ingenomen door mensen, dieren én planten en gaat een groene loper vormen voor de flora en fauna in de stad. Er is een nieuwe relatie tussen gebouw en omgeving, tussen park en water gelegd.

Initiatiefgroep Vergroening Singel

Het kunstwerk is er gekomen dankzij het initiatief van omwonende ecologen. De komst van een nieuwe betonnen beschoeiing tussen park en water in 2013 betekende een barrière voor oeverplanten en dieren om in en uit te treden. De initiatiefgroep Vergroening Singel werd opgericht en samen met bewoners werden plannen gemaakt voor herstelmaatregelen op tien locaties. Voor één van de locaties hebben zij de samenwerking gezocht met het Centraal Museum en de Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving van de gemeente Utrecht, met als doel een ecologisch kunstproject te realiseren.

Museumtrap

De treden zijn gekanteld, de trap is omgevallen. De trap in het museum speelt niet meer de centrale rol die het ooit vervulde. De klim naar boven die door de bezoeker gemaakt moest worden vormde zowel een fysieke als een mentale transformatie naar het 'hogere' dat de kunst zou brengen. Voor de wandeling naar boven was een zekere inspanning vereist, een voorbereiding op het aanschouwen dat ook een grote inspanning van de bezoeker vraagt. Voor de kunstenaar gaat het verdwijnen van de museumtrap ook over het verdwijnen van de hiërarchische structuren in ons politieke en maatschappelijke systeem.

Kunst en leven

Birthe Leemeijer zoekt in haar werk altijd naar samenwerking en de waarde van natuur speelt daarin vaak een prominente rol. Een kunstwerk maken in de openbare ruimte geeft de mogelijkheid om de betekenis van kunst en haar plaats in de wereld te bevragen. Birthe Leemeijer koos daarom de plek vlakbij het museum uit. Het vormde voor haar een uitgelezen kans om met dit werk, niet alleen op de omgeving, maar ook op dit instituut te reageren.

De trap als podium

Vanishing Staircase is een podium voor deze veranderingen. De bezoekers van het park gebruiken de trap om even te zitten en te genieten van de zon, de kinderen beproeven de gekantelde treden op en af. Honden springen in het water. Eenden doen hun middagdutje. En de planten zullen onder toeziend oog van de omwonenden en de ecologen op hun eigen manier de trap in bezit gaan nemen, de treden vergroenen en tot bloei brengen.

